

TÉREY JÁNOS

Winter Blue

(RÉSZLET A *LEGKISEBB JÉGKORSZAK* CÍMŰ REGÉNYBŐL)

Áprilistól Izlandon hatalmas viharok jöttek,
Megemelték a port, és a hamu
Elindult nagyjából délkeletnek.

A három tomboló vulkán felhője lassan
A kontinens felé sodródott. Azt lehetett hinni,
Hogy a vihar mentesíti Izlandot magát;
Mégsem egészen így történt:
Erős szél támadt, délre terelte a mérget,
És bár a tengerre fújta a hamut,
Lélegezni a part körzetében sem lehetett,
S a lakosság ezrével menekült a halászfalvakból.

*„Ta-Tü-Ta-Ta!!!
Ta-Tü-Ta-Ta!!!
Ta-Tü-Ta-Ta!!!”*

Mátrai Ágoston magyar konzul és Pispek, a titkára
Mindennap fültanúi voltak,
Ahogy mentők hosszú szirénája
Ver visszhangot a megbénult országban.
Az óvodákban láz terjedt és hasmenés.
Bemondták a híradóban: mivel a kitörések
Makacsul folytatódnak, napokon belül
Kénytelenek evakuálni Délkelet-Izlandot.
Buszok, teherautók indultak a kikötőkbe,
A keflavíki repülőtéren izzottak a kifutópályák.
„Az út Európa felé ma még reális, holnap ábránd.”
„Az USA felé még mindig nyitva az ég!”
„Amíg szabad a légtér, van kiút.”

Április elsején néhány londoni géppel
Katasztrófaturisták érkeztek seregestül;
Más külföldiek hisztérikusan menekültek a szigetről.
„Szünetel vagy egyenesen be is fuccsolt
A Kék lagúna-biznisz”, mondta Pispek.
„Nem kelnek el a túlárzott lávasörök és vulkánások,
Sem a lávakrémek és rafinált tapaszok.
A táj különös energiája, mely a falakat is
Átitatja, végső soron lakói ellen dolgozik...
A hévízkultusznak vége. De minden másnak is”,
Mondta egy fekete zsákkal a kezében Pispek.
Mátrai félrelibbentette a függönyt:
„Láthatósági mellényt viselő emberek
A sorban állóknak élelmiszer-
Csomagot osztanak. Detektorokkal
Átvilágítják, aki hajóra lép”,
Sorolta a telefonba tárgyilagosan. „Na és
A többi munkatársatok? – kérdezte a felesége. –
Mi van velük?” „Mindenkit hazaküldtünk, Fruzsina.”
„Ennyire élesben megy?” „Ennyire. Kérlek, ez egy
Szabályos exodus. Ilyet még én sem láttam, esküszöm:
Jonasson, a sovány államelnök
Hátratett kézzel kering a kikötőben,
És görbe háta kérdőjel gyanánt mered...”
„Szólítsd meg és vigasztald!” „Nem merem”,
Mondta Mátrai. Később, lélegzetvisszafojtva:
„Képzeld, Fruzsina, itt áll előttem Jonasson!
Már el is sétált, túlsietett rajtam...”,
„És, üdvözölted, szívem?”, kérdezte a felesége.
„Nem akartam zavarni. Épp csak biccentettem.
Olyan tartással rója köreit a parton,
Mint egy megbántott marabu.” „Jonasson is a barátod, ugye?
Barroso is a barátod? Bill Clinton is a barátod...
Ágoston, valld be, te ezeket a bácsikat mániákusan gyűjtöd.
Na, itt van még neked egy nárcisztikus öregúr...
Általában önimádó öregurak a barátaid”,
Mondta csipkelődve Fruzsina.
„Én is egy önimádó öregúr vagyok”,
Felelte Mátrai félénken-fanyarul.

Nagyszerű, én meg elvégeztem a tesztet
És pozitív, és terhes vagyok, és tőled,
Gondolta Budapesten Fruzsina.

Mátrai éppen kicsomagolta kaviáros szendvicset,
Amikor Pispek valósággal berobbant látóterébe:
„Siessünk, Ágoston, összeszedni mindent, és tűz!”
„Nem látod? Eszem. Berci, te evés közben sűrűsülsz?
Az embert a maga biológiai
Ténykedéseiben nógatni nem lehet.
Lehetetlenség azt kérni tőle, hogy gyorsabban
Reagáljon, aludjon, közösüljön,
Szaporábban tömje, üritse, sikálja a testét”,
Fejtegette fintorogva Mátrai.
„Sürgetni, ugyan már! Éljen a tolerancia
– Dörmögte megszeppenve Pispek. – Jó étvágyat.” „Kösz.”

Amíg ők a terepjáróba pakoltak, e tripla erő:
A dühöngő, háromfejű hegy ereje
Szakadatlanul működött és működött.
A Katla, akár egy tébolyult elmebeteg
A kezében fejenagy pörölykalapáccsal,
Húsz kilométeres körzetben mostanára
Mindent elpusztított maga körül.
Hamueső zúdult az öbölre, s a Westman-szigetekre,
Aztán április közepén kisebb szökőár söpört végig a parton
– Szerencsére a halászfalvakat volt idő kiüríteni –:
Az öt-hatméteres hullámverés nyomán
Úgy áztak el az üres halvendéglők,
Mintha hártypapírból volnának, aztán sodródtak lefelé
Lécenként, deszkánként a kikötő bódéi,
A fölfordult büféasztalok, színes abroszok és a székek;
A móló gondosan pácolt deszkái az árban
Hányódtak, mint a alapítóik, gyámoltalanul.

„Fáj a fejem”, nyögte másnap reggel Pispek.
„Neked is? Én meg egyre nehezebben lélegzem.”
„Ez is égésnyom volna a szürke zakóm ujján?”,
Kérdezte a karját emelgetve Pispek.
Apró lyuk látszott rajta, nem is egy.
„Nem, ez moly.” „De hol van itt moly?” „Nem tudom”,

Felelte fásult ábrázattal Mátrai.
„Nincs több túra.” „Miért?” „A hamu
Irritálja a szememet már maszkban is.”
A párkányon, a járdán tömegestől
Meggyűlő port vizsgálva nagyítóval Pispek látta,
E hamu jobbára üvegszilánkokból áll:
„Egy óriási megrepedt üveghegy anyaga...
Stadion méretű panorámaablak”, töprengett.
„Ablak az alkonyatra”, mondta Mátrai.
„A felső légkörbe került kén-dioxid
A levegőbe jutva szulfát aeroszolokat képez;
Ez pedig globális lehűléshez,
A monszunáramlatok megváltozásához vezet...”,
Bontakozott ki a sajtóból Mátrai.
„Áttételesen pedig lázadásokhoz
És végül forradalmakhoz, nem igaz?”,
Húzta föl szemöldökét Pispek.
„Társadalmi jelenségeket
Csak társadalmi jelenségekkel
Lehet magyarázni, szögezi le Durkheim”,
Válaszolta Mátrai. „Igen, de mindenki vérszemet kap,
Miközben az élet nyersanyagára vadászik,
Jóval szükségletein túl is beszerez...
Előfordul itt-ott egy kis marakodás.”

A hatóságok az általános kiürítéssel még haboztak,
Mivel el akarták kerülni az extrém pánikot.
Az izlandi külügyi tárca végül
Bekérte az európai követeket és konzulokat,
Így Mátrait is, hogy tájékoztassa őket
Az evakuálás pontos részleteiről.
Pesti protokollfőnökük, Binder is írt.
„Kedves Ágoston! A miniszter úgy döntött,
Kiürítjük az izlandi konzulátust.”
„Pedig minden csak most lett készen...”
„Veszélyben vagytok.” „Ó, ti csak
Ne féltsetek minket azon a Pesten.”
„Nincs rátok több pénz.” „Eddig sem volt.” „Na, na, na!”
„Két évig egy ideiglenes irodában szívtam.”
„Izlandon még hozzá? Jaj, dehogyis szívtatok ti...
És csak *majdnem* vagytok készen.”

„Sajnos.” „Tudom, tudom. Majd őszre visszajöttök.”
„Aha, és távollétünkben majd az ideiglenes ügyvivő intézkedik”,
Próbált viccelni Mátrai. Tudva jól,
Hogy itt utánuk semmi nyom nem marad:
Lelépnek, ügyvivőt, portást, egyetlen szöveget,
Fél flakon tusfürdőt se hagyva hátra.

„Menni kell, Berci, szóval megint menni kell.”
Mátrai Ágoston azelőtt különösen élvezte,
Ha távolabbi állomáshelyekre küldik,
New Yorkba, aztán Tel-Avivba ifjan.
Prágát szerette, Brüsszelt unta; később jött Riga:
El akarják tüntetni talán, mint renitenst?
Dehogyan, csak utaztatják, mint külügyért: ez a dolguk.
Meglét ember nem kérdez folyton.
Meglét ember lélekben már elindult haza.
Most aztán irány mindörökre Budapest.
Most aztán zajtalan árnyékká válhatok
Maradék évtizedeimre, vélte Mátrai.
Vállfára akaszthatná egész diplomataéletét.
Ó, hát ez régi ügy. Ő nem diplomatának,
Hanem élvezkedő flanórnek született.
És sétálni csak nem öreg. Két éve férj
És majdnem apa (nem tud az utóbbiról).
Maradék élet: határok közé szorított bohémia...
Ő behúzódik, eközben Binder terjeszkedik,
A Bezzeg-Binder! Aki csomópont lett a Külügyben,
Mert ő kedves, ő aztán szót ért mindenkivel,
Ő a híd számos távoli csoport között:
Minthogyha mindig is ő lett volna
A protokollfőnök a Bem rakparton,
És sohasem Mátrai... (Az, hogy Mátrai volt Binder
Közvetlen elődje: olyan hihetetlen most már.)

„A függönyöket is?”, kérdezte Pispék.
„Tudod, ki fog vacakolgatni a csipeszekkel...
Egyenként szedegetni le...a fenét.”
Drabális szállítómunkások jöttek éppen,
S mikor fölmarkolták az első néhány banándobozt,
A függönyről beugrott Ágostonnak valami.
Januárban jött fel a lány a földszinti függönyszalomból,

Vörös és göndör. Mindenhol, képzelhető.
 Valamilyen Kristrún és nyilván ...dóttir.
 „De hiszen itt minden csaj valamilyen ...dóttir;
 Az összes női vezetéknev végződése ez.”
 Kávébarna, rövid bársonyruhában jött.
 Derék és csípő: mint a homokóra,
 Esményi alkat, pont ilyen derék és csípő
 A gyöngéje, ilyet látva azonnal elolvad.
 Azt kérdezte, muszlinfüggöny, és? És még mi?
 Pispek szeretett volna elsötétítő függönyt is,
 Színházi bordót... Ugyan, nem kérünk, ne már.
 „Függönyt, miért? Azért, hogy ne lássák,
 Milyen csapás készül odakint?
 Függönyt, kitakarni a katasztrófát?”,
 Csapott az asztalra Mátrai most, utólag.
 A lány fölállt a székre, hogy elérje a karnist.
 Mátrai nagyon megkívánta, ahogy
 Húsz centire az orrától ott düllesztett;
 Szoknyája egy pillanatra fölsiklott a combtöve fölé.
 Pezsgőszínű selyemharisnya, lakkcipő, „Ajajjj!”
 Nem volt viszonzatlan a pillantása... „De NEM.
 Ő volt az utolsó kísértés, a legutolsó.”
 Hűség! És középkorúságának izgalmi,
 Melyekről feleségének vonakodva mesél;
 Habár most Fruzsina fél napja nem elérhető,
 A pesti lakás telefonján sem.

Mátrai az izlandi külügyminisztériumban
 Búcsúzkodott Sigurdurssontól, a helyi protokolltól.
 „Hallotta az Etnát?” „Ó, hát hallottam. Bent van a városban...
 Döbbenetes.” „Igen. Hogy a lávából divat lett, az is az.
 Ha nincs egy tűzhányójuk a kert végén, kétségbeesnek.
 Nyúlnak minket, koppintanak szemtelenül
 – Mondta Sigurdursson lakonikusan. –
 Összebeszéltek a Hekla s az Etna,
 Hogy egyszerre köpik ki bűdös, kénzagú terhüket
 Az egész földrészt beterítve;
 Összebeszéltek, hogy »Nosza, egyszerre
 Okádjuk ki haragunk láváját,
 Mely végigcsordul a velejéig bűnös Földön.«,
 „Aha, jó.” „Ágoston, amúgy magának mik a tervei?”

„Nem tervezek, uram, sose terveztem...
 Visszavár a biztonságpolitikai osztály,
 Ahol három évet már lehúztam.
 Mehetek mondjuk Líbiába, Szíriába,
 Zambiába, Gambiába, a picsába,
 Ebek harmincadjára... de finom!
 De az is lehet, hogy abbahagyom.”
 „Nós?” „Igen.” „Gyerek?” „Nincs.” Erősen megölelték egymást.
 „Folyton puszkodunk – gondolta Mátrai –, ha van közünk
 Egymáshoz és ha nincs... mi, kora ötvenes férfiak:
 Miféle pillanatnyi, felszínes kötődés
 Illúziója ragyogtat föl „barátságokat”?
 Miféle új szövetség – gyors vodkák hevében?
 Úgy látszik, kezd lejárni az időnk.
 – Lesütött szemmel a padlót nézte. –
 Ha többé nem érzed a vetélkedés szellemét,
 Ha véget ér a kényszeres hasonlítás,
 A méricskélés kettőtök s mások között,
 És végül, hogyha négy óra alvás elég:
 Nos, nyilvánvalóan megöregedtél.”

„Európa légtérében
 Észak és Dél hamva-bűze
 Úgy vegyül, mint csöpp a cseppel:
 Gyülemletté egyesülve”,
 Dúdolta Mátrai a minisztériumból kifelé.
 Píspék az autó mellett várta, aki ma,
 Mintegy búcsúzóul, metroszexuális-művészsálat
 Csavart nyaka köré. Elindultak a reptérre.

„Ébresztő, mielőtt a szupervulkánok dühösekké lesznek
 Vagy öcséik mordulnak föl! A Stromboli hangol, Szantoríni víz alatti,
 Atlantisz-zabáló vulkánja fenyeget!...”,
 Feleselt Mátrainak elszántan Píspék.
 „Pár pici vulkán Tenerife közelében
 Szigetnyi anyagot robbant az óceánba, és nyomában
 Londont, Casablancát egyként lepofozza az ár...”, így Mátrai.
 „Szögezzük le, hogy e szívünk-csücske-bolygó
Majdnem minden gyönyörű helye
 Szemkápráztató vulkáni táj:
 Új-Zéland, Indonézia, Kilimandzsáró...

Kamcsatkától a Fujiyamáig ez egy ragyogó sorozat.
Yellowstone, Tahiti vagy az Andok hatezres csúcsai!
Mindegyik éden, de szépségükért magas árat fizetünk”,
Fejtegette fontoskodva Pispék.

„A híradó főcíme megint egy kitörés...
Fuck you, mi ez, álom?!”, mordult föl
Az anyósülésen Pispék. Hanghordozása újabban,
Mint egy megbántott Jávor Pálé, gondolta Mátrai.
„De milyen rossz álom!” „A létező
1500-ból hány vulkán készülődik még?
Na, vajon Hawaii-on mi a helyzet?...
S főként a Yellowstone-ban, a szupervulkán hátán, ahol
Több száz hektáron tűzforró vízű gejzírek ezrei jelzik,
Hogy valami nagyon készül...”

„Levendulás Tihanyunkban
Lefegyverzőn kedves arcú
Szürkemarhák kémlelik
Az elektromos kerítés
Mögül, ahogy fölfortyan és
Újra buzog a mágikus
Erőmező!... Olvadt kőzet
Maradékra nyomul egyre
Fölfelé, csak fölfelé!”

Pispék, az ultra-tudálékos titkár úgy sistergett,
Mintha futballmeccset közvetítene:
„A felszín alatti vízfolyásokat
Megbolondítják a fölfele törekvő gázok,
És agresszív hévízzé egyesülnek;
A Belső-tó langyos krátervize fölforr...
A zuzmóval benőtt Aranyház magasában,
A megszilárdult gejzirkúpokon,
– Ugye, emlékszel? – buborékok lenyomata látszik,
Vadvíz vájta mélyedések a múltból,
Finom redők a tucat csonkakúp falán:
Mégkövesedett forradalom!”
Mátrai mosolygott: „Figyeld meg,
Egyszer majd a Börzsöny is kitör!
Az is egy gyanús kaldera, nem?”

Az is egy kitörni kész roskadás: szeretne
Saját suvadása fölé nőni csak egyszer még!”,
Tombolt és tobzódott a lehetőségekben Pispek.

„A túlregett és túl kényelmes civilizációk,
Habár állandó változásban élnek,
S így folyamatos alkalmazkodásban –
Sohasem voltak fölkészülve semmire;
Éljének paradicsomi szigeteken, mint Új-Zéland,
Éljének bár alvó vulkánok alatt...
Hogy ők? életmódot váltani? akárcsak fél napra? ugyan!
Pofonként éri őket Kis meg a Nagy Bumm.”

Elterjedt a hír, hogy az utolsó, a legutolsó gép
Keflavíkról délelőtt tízkor Brüsszelbe indul,
Európa kihagyó szívverésű közepébe.
Mátraiéknak diplomata útlevele és
Előre megváltott jegyük volt (igaz, hogy Budapestre,
Koppenhágai átszállással...), amúgy esélyük sem lett volna.
„Shalom, Your Excellency”,
Üdvözölte Ágoston az izraeli követet a pultnál.

„Most kint vagyok egy repülőtéren
– Mondta a telefonban Bindernek. –
A gépem az utolsó, amelyik felszáll innen.
Legközelebb öt-tíz év múlva leszek megint egy repülőtéren.”
Fruzsina még mindig ki volt kapcsolva,
SMS-írt: „Most gurulunk el, drágám.”

Fölszálltak diszkréten, alattuk utoljára a sziget,
Mátraiék végre úton voltak hazafelé.
A holmijukat már előreküldték teherszállító géppel.
Bő két óra múlva döccenés. Megdőlt a fedélzet.
Rázkódás, folyamatosan. „Mi a fene, egy jó kis turbulencia?”
Párszor átstartolt velük a gép:
Bukdácsolni kezdett, mind lejjebb és lejjebb ereszkedett,
Majd – éppen csak horzsolva a pályát –
Rázkódva, csökkentett fényekkel újra föl...
Mindez rázósabb egy átlag turbulenciánál.
Katasztrófafilm-hangulatban ringatóztak;
És Mátrai látott már katasztrófát:

Lezuhant repülőt Madridban,
Robbantás után mecsetet Irakban,
Éhezőket Szomáliában, földrengést és járványt Haitin,
Magyarországon politikát;
Elkeveredett bőröndöt is egypárszor...

Erős oldalszél volt, s a pilóta a repülési rutinhoz híven
Manőverezni kezdett, tíz percig keringett a reptér fölött.
„Akárhányszor lezuhan egy gép...”, kezdte Pispék. „Ne idegesíts,
Mi még fönt vagyunk.” „...Másnap mindig előkerülnek azok,
Aki lekésték, félórával, öt perccel. És lobogtatják jegyüket
Félórúltan a megkönnyebbüléstől vagy kártérítést követelve...”
Leszálltak, a bőröndjeik is rendben végiggördültek
A futószalagon, valóságos csoda volt most.

Órák teltek átszállásra várva.
Fruzsina fölvette: ott is minden oké.
„A Zaventemről már nem megy semmi”,
Mondta egy reptéri kisasszony.
„Ma vagy általában?” „Uram, egyáltalán nincs többé forgalom.”
„Legközelebbi opció?” „Charleroi.”
„Viccel?” „Nem, dehogyis... Vagyis inkább Köln.
Sőt, leginkább Frankfurt.” „De mi a franc van Charleroi-ban?”
„Ott éppen lefagyott a rendszer. Azóta
Kétségbeesett intézkedéseket tettek a Lufthansánál...”
Az érzés, gondolta Mátrai: mint az utolsó gép
A bekerített Sztálingrádból kifelé.

Telefonján fogadott egy emailt.
„Ez a földrész elérte már pompázatos tökélyét.
Mégvolt az optimum, jöhet a hideg minimum, s ha
Túlélte önmagát: bújjon lassacskán szarkofágba,
Fagyjon be, és konzerválódjon sokkal jobb időkre!
Őrizzük meg ilyennek, sokkal rosszabb ne lehessen”,
Üzente levelében Skultéti, távoli barát
És egykori magyar külügyminiszter;
Jelenleg ügyvezető igazgató egy multinál.
„Nem olyan nagy a baj, mint amilyennek látszik.”

És visszaüzent neki Mátrai, izlandi magyar konzul:
„A Földön annyi jó hever majd használatlanul!
Hány szál marad végképpen elvarratlanul;
Hány termék, értelmetlenül kinyomtatott
Jegy és bón, megváltott bérlet... pocsékba megy,
Ha beüt majd a krach! Hány megtermelt vagyon,
Hány malacpersely marad feltöretlenül!
Hány értékes konzerv marad bontatlanul,
Hány feltöltött palack, becsomagolt ajándék!
Sok celofánba gyömöszölt könyv úgy marad,
Préselt cédé, kisajtolt olívaolaj,
Hány bedobozolt bútor, gép és kapcsolat!
Az Élet, a főtéma koloratúrái, melizmái
A robbanás, rohadás, lefagyás pillanatában...”

Mátraiék az esőáztatta sztrádán
Beértek Brüsszelbe. Arra gondoltak mindketten Pispekkel:
Ide még földadat nélkül, úgymond „nyaralni”
Vagy, mint most, menekülőben: sohasem érkeztek...
A Lujza sugárút platánjait eső verte.
Az útszélen rothadt avar, újságpapír között
Díszlámpatörmelékek... A taxis szerint drogos bandák
Garázdálkodnak a városban. Ebből nem látszott semmi,
Csak az általános úr. Nem hallani fegyverropogást.
Európa tegnapi szíve: halott minden.

A bárok a Luxembourg téren ismerősek,
A sportosan nagy és sok kivetítés FatBoys,
Vagy szemben a frivol Coco,
Huszoneves, égszínkéék kosztümös titkárnőkkel.
Egy képernyőn a korai Coldplay játszott:
Szaladgáltak fejetlen csirkeként,
Pont olyan képet vágva közben,
Mint az értelmi fogyatékosok, Pispek szerint.
„Sikerült, megkapaszkodtak valahogy
– Érvelt Mátrai. – És el kell ismerned, fölfejlődtek kicsit.
Más elfelejt előjönni a stadionslágereivel. Ők nem.”

Középen a szobor: John Cockerill, a munkások atyja.
Mátrai egyszer itt nézett Európa Bajnokság-döntőt,
Zsúfoltságban, valóságos sportpokolban:

Foglyul ejtették az érkező buszt a drukkerék,
 Taxik tetején táncoltak.
 Ő a megállóba szorult, majd a parkon túlra,
 A Jourdan térre vonult vissza előlük:
 Utálja az emberi prést!
 Pillantásuk a Parlementre siklott.
 „EU-hivatalnokzombik ülnek odabent,
 Intellektuális értelemben egytől egyig
 Varacskos disznók. Szellemileg mind szellőzetlen emberek.”
 „És ez a hetyke kis ceruza itt?” „Nekem nem ismerős.”
 Egy új mecset minaretje magaslott a tér felé.

Fogott egy taxit. „Frankfurtba”, mondta Pispek lazán.
 Majna-Frankfurt városába, komolyan. Magától értetődik.
 A taxis meg se nézte különösebben az arcukat.
 Elindult, kifelé a félholt városból.
 „Luxemburg felé vette az irányt, de miért?
 Ez némi kerülő, több órás.”
 „Azt mondja, be kell ugrania a családjához.
 Tudsz másik autót?...” „Menjünk, jó? menjünk már!...”
 Arlon után átaludtak pár falut, aztán
 A hajdani határsorompók helye
 És a vám megfeketült épületei sorjázta.

Völgy jött záporba vesző falvacskával,
 Kövérkés tehének legelésztek a réten.
 Szögletes kőkerítések. Jellegzetesen magas kapualjak...
 És itt van az ardenneki fenyves, földutak indái a dombra.
 „Én az Ardenneket valahogy mindig magasabbnak képzeltem,
 Sokkal-sokkal jelentősebbnek. És hogy tele van
 Rozsdás, horogkeresztes harckocsironcsokkal... De sem, ez, sem az.
 Hisz ez egy huncut kis dombság, üresen”, mondta Pispek,
 Vaddisznók elképzeltető kaffogását utánozva.
 Erdőföltáró út nyílt jobbról, zúzott és hengerelt palakő borította.
 Időnként elcsapott borzok hullái látszottak a leállósávban.

Ezek lettek Mátrai utolsó emlékei útközbenről.
 Meg az erdőséli sávban a búza, a búza, a búza!
 Mereven nézte a bólogató kalászsokat.
 „Utoljára vetettek a magvetők.
 Utoljára aratnak az aratók, és ősszel lesz az utolsó szüret.

Aztán jön a vulkánkollektíva ajándéka, a műsoron kívüli tél:
A légköri kár miatt hónapokra és az egész világra kiterjedően
Csökken majd a napsugárzás.
Savas esők itatják át mérgükkel a növénytakarót.
A por- és hamuszemcsék leárnyékolják Európa egészségét,
Nem engedik a Föld felszínére a napfényt,
Isten mostani fakóbbik Napját sem.”
„Tartós nyári esőzések jönnek, süllyed a hőmérséklet,
Hat, sőt tíz fokkal lesz hidegebb nyáron!”
„Nyáron? Jövőre nem lesz semmiféle nyár.”
„Hát nem nagyon. Szürke, szürettelen évek jönnek,
Enyhület nélküli, zord esztendők,
Kánikula nélküli évtizedek.”
„Évtizedek?” „Én nem bánom, utálom a kánikulát.”
„De hogyha lábon rohad el a gabona!”
„Mi kell az életben maradáshoz, kedvesem?”
„Hát, kérlek szépen, készletek, koncepciók,
Aztán opálosan derengő távlatok;
Jelentős ember- s árutartalékok, gondolom...”
„És kegyelem is, öreg harcos”, mondta Mátrai.

„Szertartásait elvégzi ezerszám ez a Föld
Az Ember pillanatnyi közbejötte,
Az Emberiség bárminemű hozzájárulása nélkül
– Fűzte hozzá elmerengve Mátrai. –
„Hagyjuk békében, ahogy fűti, talán forralja magát:
Boldogul Istene által, aki egymaga dönt és végez:
Eltúloztuk a Humán Hérosz Hatósugarának szerepét!...
Állandósul a mostoha évszak?
Isteni kívánság, és nem a mi
Bűnünk, ha manapság vacog és vergődik
Egy tanácstalan kontinens
Búskomor patrónusa, Szaturnusz jegyében:
A Földdel szemben bűnözni törpék vagyunk!
Lassan lopózó változás... Már itt az új
Nyomor nyitányaként a Nagy Vulkáni Tél.”